

mest tilbøjelig til straks at faa hele Fæstningen nedlagt, og at dette efter hans Mening ogsaa stemmede mest med Krigsministerens oprindelige Forslag, sigte, at der jo ganske vist i dette var Tale om en Bemyndigelse til at nedlægge Fredericia Fæstning i det hele taget, men at der udtrykkelig i Bemærkningerne var gjort opmærksom paa, at det var et Spørgsmaal, om det var politisk rigtigst at gøre det nu, og om man ikke skulde gøre det efterhaanden; man havde kun søgt denne almindelige Bemyndigelse, fordi man af andre Grunde, nemlig Forhandlingerne med Fredericia Kommune, var kommen ind paa Spørgsmaalet om en Afhændelse af Citadellet. Netop fordi Regeringen stillede sig saaledes, kunde man jo ogsaa lade det hero ved den Form, som Forslaget fik i Landstinget, man kunde indskrænke sig til Citadellet og til Ophævelsen af Servitutterne paa det Demarkationsterrain, der hørte til dette. Det ærede Medlem fra Kalundborg dvælede temmelig meget ved Forholdet til Fredericia Kommune og fremstillede det paa en vis Maade, som om man havde foreslaaet Foranstaltningen i Fævor af Fredericia Kommune og i Disfavør af Statskassen. Jeg forstaaer ikke, hvorledes man kan komme til den Opfattelse; det foreligger der ikke det mindste om. Hvad der foreligger, er, at Fredericia Kommune gentagne Gange har henvendt sig til Krigsministeriet og Finansministeriet om at komme i Besiddelse af Grundene og faa Servitutterne hævede; men der har sandelig aldrig været Tale om andet, end at dette skulde ske paa Vilkaar, som haade Kommunen paa den ene Side og Statskassen paa den anden kunde være tjente med. Naar der under Forhandlingerne i Landstinget er fremkommet Bemærkninger om, at det hele Spørgsmaal ikke har nogen stor finansiel Betydning, ligger ikke deri, at man vil forære Fredericia Kommune noget, men kun den, synes jeg, meget ædruelige Anstuelse, at Sagen, finansielt set, vist ikke har nogen stor Betydning. Selv om man udfører Beregningen efter de Priser, som det ærede Medlem nævnedes, vil det ikke blive en Sum, som for Statskassen egentlig vil betyde meget i finansiel Henseende, men det har selvfølgelig altid været Meningen, at man skulde faa en Pris ud af det, som Statskassen kunde være tjent med — man kan jo f. Eks. sætte, hvad der skal afhændes, til Auktion, er der saa nogen, der byder mere end Fredericia Kommune, kunne de faa det, men man vil selvfølgelig give Kommunen en Forløbsret, naar Priserne staa lige. Det er der ingen Ting i Vejen for. Men Sagen

er den, at Kommunen ejer en hel Del af Grundene, og der vil for disse altsaa kun blive givet Erstatning for Hævelse af Servitutten, hvad der ikke vil blive overordentlig meget. Værdien af selve Kastelsgrunden er jo, som der blev gjort opmærksom paa af det ærede Medlem fra Fredericia, ligesom Værdien af selve Fæstningsgrunden overmaade ringe, fordi det er en Bold, som forinden den vil kunne faa nogen Anvendelse, paa samme Maade som det er flet her i Kjøbenhavn, først vil foranledige meget bethdelige Udgifter til Sløfning og Bearbejdelse i det hele. Derfor tror jeg nok, man kan sige, at den finansielle Betydning ikke er meget stor, og navnlig gælder det om de bethdelige Arealer, selve Fredericia Bold og Demarkationsterrainet uden for den. Jeg skal med Hensyn til Demarkationsterrainet bemærke, at man jo kun kan vente at sætte Erstatningsprisen saaledes, at den staaer i et vist Forhold til den Værdiforøgelse, som Grundene faa, naar Servitutten ophæves. Det var saaledes, man har sig ad ved Kjøbenhavn; jeg husker ikke, hvor stor en Kvotabel, Ejerne kom til at betale, men det stod i Forhold til Værdiforhøjelsen. Nu er det givet, at den Værdi, disse Grunde faa, ikke kan blive stor, fordi de ikke have Betydning som Byggegrunde; netop fordi der er Byggegrunde nok i Forvejen inden for Boldene, saaledes som det ærede Medlem fra Fredericia gjorde opmærksom paa, vil den Værdi, man faar ud af de 770 Eder Land, eller hvor meget det nu er, hvorpaa der hviler Servitut, være yderst ringe. Jeg skal som Parallell gøre opmærksom paa, at man, da Nyborg Fæstning blev nedlagt, fuldstændig renoncerede paa al Erstatning for Servitutens Ophævelse, idet man gjorde det samme Raisonnement gældende, at denne Forandring egentlig ikke medførte nogen videre Værdiforhøjelse, fordi den største Del af Grundene benyttedes til Have- eller Agerbrug, i hvilket Tilfælde Servitutten ikke har synderlig Betydning. Derfor tror jeg mig fuldstændig berettiget til at sige, at den finansielle Betydning ikke er stor; men man maa ikke heraf udlede den Anstuelse, at man vil forære Fredericia Kommune noget; det har man ikke villet. Man skal selvfølgelig over for denne Kommune ved Forhandlingerne stille sig paa den samme venstabelige Fod, som Tilfældet er, naar man forhandler med andre Kommuner; men til at forære den noget, er der dog ikke nogen Grund. Det forekommer mig, at det ærede Medlem fra Fredericia antydede noget om et Endringsforslag til Loven, som skulde gaa ud paa, at naar det kom til nærmere Forhand-